

Cuntas Leithreasa 2021

Vóta 21

Príosúin

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 21, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais sin, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021 ar thuarastail agus speansais na Seirbhíse Príosúin, agus speansais eile i dtaca le príosúin, lena n-áirítear ionaid choinneála agus chun deontais áirithe a fóc.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna

- arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2021, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain, agus
- arna soláthar ar mhaithe le seirbhísí caipitil a sholáthar in 2021, as leithreasaí neamhchaite a bhain le 2020, faoi na socruithe a bunaíodh le halt 91 den Acht Airgeadais 2004 maidir le géilleadh iarchurtha.

Dlítear farasbarr €5.43 milliún a ghéilleadh don Stáitchiste.

Is cuid den chuntas iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1 go 6.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na beartais agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta a bhaineann le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i gclárcláin 1 agus 9 de 2022, chun feidhme agus cuntas á ullmhú, seachas i gcás an mhéid seo a leanas:

Luacháil talún agus foirgneamh

Tá úinéireacht ag an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais ar 13¹ cinn de phríosúin agus d'ionaid choinneála, chomh maith le maoin ag Coláiste Sheirbhís Phríosúin na hÉireann i bPort Laoise agus maoin cóngarach d'fhoirgneamh na Ceanncheathrún sa Longfort, chomh maith le dhá láithreán eile i mBaile Átha Cliath: láithreán beag amháin atá cóngarach do Phríosún Chnoc na Seamar, agus talamh a fuarthas i gcomhair forbairt phríosúin ag Halla Bhaile na Sceach, Cill Shalcháin, Co. Bhaile Átha Cliath.

Déantar talamh a luacháil de réir luach úsáide nó luach an mhargaidh (mura bhfuil sí in úsáid) sa Ráiteas faoi Shócmhainní Seasta. Déantar foirgnimh phríosúin a luacháil de réir meánchostas athsholáthair in aghaidh an chillín. Rinneadh an athluacháil is déanaí sa bhliain 2020 agus tugtar faoi athluachálacha nuashonraithe gach cúig bliana.

Eisceacht ar an láimhseáil chuntasaíochta sin a bhí i gceist leis an talamh ag Halla Bhaile na Sceach, ar leanadh de luacháil a dhéanamh air de réir costas stairiúil, lena n-áirítear infheistíocht i mbonneagar agus i seirbhísí, ar an mbonn gur sócmhainn straitéiseach Stáit é lena mbaineann acmhainneacht luach úsáide amach anseo. Tá sé curtha in iúl don Ghníomhaireacht Forbartha Talún go bhfuil sé ar fáil.

¹Tá 12 cheann de phríosúin agus d'ionaid choinneála i bhfeidhm faoi láthair. Ní choinnítear príosúnaigh san Aonad Oiliúna atá mar chuid de Phríosún Mhuinseo faoi láthair ach meastar go mbeidh sé ag feidhmiú arís faoi réir measúnú leanúnach ar na rioscaí a bhaineann le paindéim Covid-19.

Fad atá sé ina shócmhainn straitéiseach Stáit agus faoi réir rannpháirtíocht leanúnach leis an nGníomhaireacht Forbartha Talún, lorgaíodh luacháil neamhspleách nuashonraithe i gcomhthéacs chuntais na bliana 2021. Tá sé sin ag teacht le tuairim an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste ina dheimhniú le Cuntais na bliana 2020 nach bhfuil láimhseáil chuntasaíochta eisceachtúil ag teastáil i gcás thalamh Halla Bhaile na Sceach.

Is é an ghlanéifeacht go gcuirtear luach €6.5 milliún, de réir na luachála neamhspleáiche is déanaí, leis an talamh agus na foirgnimh ar an láithreán i gcomparáid leis an gcostas stairiúil €49.3 milliún ina léirítear costas na fála agus forbairt na dtailte. Tá an luacháil is déanaí bunaithe ar an úsáid agus an criosú atá ann cheana, agus cuirtear san áireamh cáilíocht na talún talmhaíochta, an suíomh agus an t-éadanas bóthair. Ní chuirtear san áireamh go sonrach inti luach méadaithe ar bith atá bunaithe ar an talamh a athchriosú le húsáid mhalartach.

Rinneadh athluacháil ar an tsócmhainn anois, agus an luacháil is déanaí á cur san áireamh. Déanfar athbhreithniú ar an staid sin ar bhonn leanúnach agus go háirithe chun luach úsáide amach anseo mar shócmhainn straitéiseach Stáit a léiriú agus déanfar athruithe ar bith eile ar luacháil a léiriú sna cuntais don bhliain airgeadais ábhartha.

Dímheas

Ní dhéantar foirgnimh a dhímheas sna blianta idir athluachálacha ar an mbonn gur leor caiteachas leanúnach bliantúil ar chothabháil chun a mbail a choinneáil.

Gan talamh agus foirgnimh a áireamh, déantar gach sócmhainn chaipitil eile a dhímheas de réir méid cothrom thar a saolré ionchais mheasta, ag tosú sa mhí inar cuireadh i bhfeidhm iad.

Ábhair inchaite

Caitear le soláthairtí do bhéilí príosúnach, do ghlanadh, do chothabháil agus do cheardlanna mar mhíreanna speansais agus ní áirítear i stoic iad.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, admhaím an fhreagracht atá orm a chinntiú go gcoimeádann agus go bhfeidhmíonn Seirbhís Phríosúin na hÉireann córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Feidhmítear an fhreagracht sin i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs na ndualgas eile atá orm mar Ard-Rúnaí. Ina theannta sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú iomlán a sholáthar go gcosnaítear na sócmhainní, go ndéantar na hidirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a choinneáil agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtúlacht.

Seirbhísí comhroinnte

Cuireann an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte seirbhísí próiseála párolla ar fáil do Sheirbhís Phríosúin na hÉireann.

Bím ag brath ar litir dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta an Vóta don Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte á rá go bhfuil na rialuithe cuí á bhfeidhmiú i ndáil le seirbhísí comhroinnte a chur ar fáil do Sheirbhís Phríosúin na hÉireann.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar an leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socrúithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar an sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a áirithiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a thabhairt dom le linn dom mo chuid freagrachtaí a chomhlíonadh as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Rinneadh doiciméadú ar na nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat um nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú bainistíochta rialta i bhfeidhm lena n-áirítear scaradh dualgas agus córas tarmiligin agus cuntasachta, agus, go háirithe,

- go bhfuil córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a gcoimeádann an lucht ardbhainistíochta é faoi athbhreithniú
- go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí
- go bhfuil córas bainistithe riosca ag feidhmiú taobh istigh de Sheirbhís Phríosúin na hÉireann
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- go bhfuil treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistithe tionscadail ann.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Roinn agus go bhfuil pearsanra atá oile go cuí ina bun, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa cheadaithe. Anailís ar na rioscaí airgeadais agus bainistíochta a bheadh i gceist don Roinn agus do Sheirbhís Phríosúin na hÉireann a threoraíonn obair an choiste. Déanann an Coiste Iniúchóireachta na pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí a fhaomhadh agus cuirtear an anailís sin san áireamh iontu. Féachtar leis na pleananna sin na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnach. Tá foireann iniúchóireachta ar leith sannta chun dul i mbun oibre ar shaincheisteanna iniúchóireachta i Seirbhís Phríosúin na hÉireann in 2021 agus, leis sin, leagtar béim níos mó ar obair iniúchóireachta ar fud Sheirbhís Phríosúin na hÉireann. Déanann an Coiste Iniúchóireachta an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí a athbhreithniú go tréimhsiúil. Is deimhin liom go bhfuil nósanna imeachta curtha i bhfeidhm lena chinntiú go ndéantar gníomhaíocht leantach de bhun thuarascálacha na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Cinntíonn Seirbhís Phríosúin na hÉireann (SPÉ) go ndírítear go cuí ar an dea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun go gcomhlíontar na treoirlínte iomchuí go léir a mhéid is atá sin faoina smacht.

Tá Seirbhís Phríosúin na hÉireann comhlíontach seachas i gcás ocht gconradh déag (sa bhreis ar €25,000) dar luach iomlán €5,608,548 (gan CBL a áireamh) don bhliain 2021. Go dtí seo, dámhadh trí cinn déag de na conarthaí sin dar luach €5,060,635 tar éis comórtais tairisceana a thabhairt chun críche.

- Meastar aon chonradh déag, ar fiú €3,013,904 iad, a bheith neamhchomhlíontach ar an mbonn gur cuireadh síneadh leo níos faide ná dáta bunaidh an chonartha de bhrí nach raibh próisis iomaíocha nua tugtha chun críche go hiomlán i gcomhpháirt leis an Oifig um Sholáthar Rialtais faoi dheireadh na bliana. Dámhadh naoi gconradh dar luach €2,583,544 go dtí seo, tá conradh amháin ar thairiscint faoi láthair ar luach €338,233, agus tá an ceann atá fágtha, ar fiú €92,127 é, le háireamh i gCreat TFC nua atá á chur chun cinn. Is é an chúis a bhí le moilleanna i gcás cuid de na próisis tairisceana thuasluaite go raibh saincheisteanna slándála ann mar thoradh ar ionraí contrabhanna a aimsíodh i soláthairtí bia do phríosúnaigh, rud a d'fhág go raibh athbhreithniú slándála ar an slabhra soláthair de dhíth, agus cuireadh ceanglais bhreise slándála ar áireamh sna sonraíochtaí tairisceana nua dá thoradh sin. Mar aon leis sin, tháinig saincheisteanna dlí chun cinn i roinnt próiseas tairisceana a raibh moilleanna mar thoradh orthu freisin.
- Meastar seacht gconradh ar fiú €2,594,644 iad a bheith neamhchomhlíontach chomh maith ar an mbonn gur ghá iad a síneadh níos faide ná dáta bunaidh an chonartha fad is a bhí socruithe soláthair nua á dtabhairt chun críche. Go dtí seo, tá ceithre chonradh den chineál sin dáfa ar luach €2,477,091 agus tá na trí chinn eile ar fiú €117,553 iad foilsithe anois agus an próiseas ar bun chun iad a chur i gcrích.

Thug Seirbhís Phríosúin na hÉireann mionsonraí faoi 41 chonradh neamhiomaíocha sa tuairisceán bliantúil i ndáil le ciorclán 40/2002.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Seirbhís Phríosúin na hÉireann lena sainaitheann agus lena dtuairiscítear príomhrioscaí agus gníomhaíochtaí bainistíochta atá á ndéanamh le dul i ngleic leis na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, chun na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm i ndáil le gach Príosún agus Stiúrthóireacht agus le Seirbhís Phríosúin na hÉireann ar leibhéal corparáideach agus lena sainaitheann na príomhrioscaí atá ann ar leibhéal príosúin, stiúrthóireachta agus eagraíochta de réir a shuntasáí is atá siad. Déanann Coiste Bainistíochta Riosca Sheirbhís Phríosúin na hÉireann (Grúpa Stiúrthóirí) an Clár Rioscaí Corparáideacha a athbhreithniú agus a thabhairt cothrom le dáta ar bhonn ráithiúil agus déantar athbhreithnithe ráithiúla ar leibhéal an phríosúin/na stiúrthóireachta freisin.

Mionsonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhartha atá de dhíth chun rioscaí a mhaolú agus déantar freagracht i ndáil le feidhmiú rialuithe a shannadh do bhaill foirne shonracha.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus déantar easnaimh rialaithe a chur in iúl dóibhsean atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Choiste Bainistíochta Riosca, nuair is iomchuí, ar bhealach tráthúil. Deimhním gur sainaitheann príomhrioscaí agus na rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú na bpríomhrialuithe sin agus aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá monatóireacht agus athbhreithniú Sheirbhís Phríosúin na hÉireann ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-íniúcháirí seachtracha agus inmheánacha agus an lucht ardbhainistíochta laistigh de Sheirbhís Phríosúin na hÉireann atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a choinneáil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Ag eascairt ó mholtaí a rinneadh i dtuarascálacha iniúcháireachta le déanaí, bíonn Seirbhís Phríosúin na hÉireann i mbun rialuithe airgeadais agus rialuithe eile a athbhreithniú agus a neartú ar bhonn leanúnach i bpróisis i réimsí amhail bainistíocht tionscadal TFC, comhlíonadh an Rialacháin Ghinearálta maidir le Cosaint Sonraí agus na próisis leanúnachais gnó/aisghabhála i gcás tubaiste.

Rinne an Roinn Dlí agus Cirt agus Seirbhís Phríosúin na hÉireann athbhreithniú seachtrach ar an bhfeidhm soláthair a choimisiúnú d'fhonn na struchtúir agus na próisis a láidriú amach anseo.

Paindéim Covid-19

Ó thús na paidéime i leith, leagadh béim mhór ag an uile leibhéal den lucht bainistíochta ar fud Sheirbhís Phríosúin na hÉireann ar mheasúnú a dhéanamh ar an tionchar atá ag paidéim Covid-19, paidéim a raibh tionchar leathan agus suntasach aici ar oibríochtaí sna blianta 2020 agus 2021 agus go dtí seo sa bhliain 2022. Is timpeallacht ardriosca iad príosúin i dtaobh víris den chineál sin a tharchur agus bhí Seirbhís Phríosúin na hÉireann réamhghníomhach chun an riosca a bhainistiú agus a mhaolú ó thús na géarchéime i leith. Tá an fhoireann ardbhainistíochta ag teacht le chéile gach lá ó thús mhí an Mhárta 2020 i leith chun aghaidh a thabhairt ó lá go lá ar na dúshlán slándála, sábháilteachta, chúram sláinte, oibríochta agus bhainistíochta a bhaineann leis an bpaindéim. Cuireadh Foireann Pleanála Práinnfhreagartha i ngníomh freisin nuair a thosaigh an phaindéim ina ndéantar ionadaíocht do phríomhpháirtithe leasmhara agus déantar cruinnithe a thionól gach seachtain chun bearta cosanta a shainaithint agus a chur chun feidhme chomh maith le próisis d'fhonn an tionchar ar phríosúnaigh agus ar bhaill foirne a laghdú a oiread agus is féidir lena chinntiú go mbeidh príosúin chomh saor ó Covid-19 agus is féidir.

Mar sheirbhís riachtanach, choinnigh Seirbhís Phríosúin na hÉireann a príomhoibríochtaí slándála agus coimeádta agus a seirbhísí eile ar bun de réir na leibhéal srianta atá i bhfeidhm faoin gCreat Náisiúnta le haghaidh *“Maireachtáil le Covid-19”*.

Cé gur coinníodh príomhrialuithe fócaíochta ar bun ar fud na paidéime, b'éigean próisis áirithe a athbhreithniú chun ceadú sonrasc agus foirmeacha fócaíochta a cheadú go cianda trí ríomhphost nuair ba ghá. Cuireadh rochtain chianda ar fáil ar chórais reatha chun go mbeadh foireann a bhí ag obair ó chian ábalta rochtain a fháil ar a bpolasaithe, ar nósanna imeachta agus ar lámhleabhair oibre mhionsonraithe reatha. Tá Seirbhís Phríosúin na hÉireann agus an t-aonad iniúchóireachta inmheánaí i mbun monatóireachta ar na hathruithe ar phróisis a tugadh isteach mar fhreagairt do shrianta Covid-19 lena chinntiú go bhfuil siad éifeachtach.

Bhí tionchar mór ann ar chostas agus meastar €5 mhilliún a bheith tabhaithe sa bhliain 2021 mar thoradh ar an bpaindéim ar nithe amhail:

- costais foirne (go háirithe maidir le foireann bhreise cúram sláinte locum/ghníomhaireachta)
- PPE leighis
- bearta braite víris
- domhainghlánadh agus rialú ionfhabhtuithe
- glanadh tionsclaíoch
- éadaí leapa, níochán agus teagmhais lónadóireachta
- TFC ar mhaithe le seirbhísí feabhsaithe do phríosúnaigh agus le cianobair do bhaill foirne

Bhí ráigeanna Covid-19 ann i ngach príosún a bhí dúnta i gcaitheamh na paidéime. Bhí chóir a bheith 1,000 cás ó thús na paidéime amach ina bhfuair príosúnach toradh deimhneach den víreas. Tar éis theacht athraitheach Omicron agus an leibhéal in-tarchurthachta a bhain leis, is sna trí mhí dheireanacha a tháinig dhá thrian de chásanna uile Covid-19 a deimhníodh i measc na bpríosúnach chun cinn. Tuairiscíodh bás phríosúnach amháin i ndáil le príosúnach a raibh diagnóis ailse doleigheasta air.

Ba mhór an dúshlán do Sheirbhís Phríosúin na hÉireann an phaindéim ó thaobh leibhéil leordhóthanacha soláthair foirne a choinneáil ar bun agus ó thaobh déileáil leis an méadú mór atá tagtha ar líon na dtástálacha a theastaíonn chun tras-seoladh a íoslaghdú, idir thástálacha PCRanna agus tástálacha antaigine. Tarlaíonn ráigeanna ionfhabhtuithe i bpríosúin fós, a mbíonn deacrachtaí bainistíochta agus soláthair foirne mar thoradh orthu.

Oonagh McPhillips
Oifigeach Cuntasaíochta
Príosúin

30 Márta 2022

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 21 Príosúin

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 21 Príosúin don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2021 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáiltais agus an caiteachas a bhain le Vóta 21 Príosúin don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2021
- ullmháíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht arna fhógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Níl baint ná páirt agam le Príosúin agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta san aguisín leis an tuarascáil seo.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Nocht an tOifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas ar rialú airgeadais inmheánach gur tharla cásanna ábhartha de neamhchomhlíonadh rialacha náisiúnta soláthair maidir le conarthaí a bhí i bhfeidhm in 2021.

Seamus MacCárthaigh

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

25 Meán Fómhair 2022

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den Exchequer and Audit Departments Act 1866
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáiltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a aimseofar míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más amhlaidh ina n-aonar nó mar chomhiomlán a d'fhéadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinnim sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaitheint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúcháireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bunús a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.

- Gnóthaím tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a cheapadh atá oiriúnach do na cúinsí. Ní dhéanaim amhlaidh, áfach, chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnamh shuntasacha i rialú inmheánach a shainithním le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás gurb amhlaidh, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca leis an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha, ceanglaítear orm an fóras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna deimhnithe tuairime ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 21 Príosúin

Cuntas Leithreasa 2021

		2021	2020
	Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir			
A Coimeád sábháilte, slán, daonnachtúil agus athshlánúcháin a riar agus a sholáthar do dhaoine a chuirtear chun príosúin			
	<i>Soláthar meastacháin</i> 394,536		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i> 5,468		
		400,004	392,389
			400,879
Ollchaiteachas		400,004	392,389
<i>Lúide</i>			
B Leithreasaí-i-gcabhair		9,152	10,568
			10,825
Glanchaiteachas			
	<i>Soláthar meastacháin</i> 385,384		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i> 5,468		
		390,852	381,821
			390,054

Farasbarr

Tá farasbarr na suime a soláthraíodh os cionn na glansuime a feidhmíodh dlite lena ghéilleadh don Státchiste. Faoi Alt 91 den Acht Airgeadais 2004, féadfar iomlán na leithreasaí neamhchaite i leith seirbhísí soláthair caipitil nó cuid díobh a thabhairt ar aghaidh lena gcaitheamh an bhliain ina dhiaidh sin. Tugadh €3.601 milliún de leithdháiltí neamhchaite i ndáil le heilimintí caipitil faoi fho-mhírcheann A.3 Foirgnimh agus trealamh ar aghaidh chuig 2022.

	2021	2020
	€	€
Farasbarr	9,031,130	7,156,894
Géilleadh iarchurtha	(3,601,000)	(5,468,000)
Farasbarr le géilleadh	5,430,130	1,688,894

Oonagh McPhillipsOifigeach Cuntasaíochta
Príosúin

30 Márta 2022

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2021

	2021		2020
	€000	€000	€000
Costas an chláir	102,286		110,740
Pá	271,455		271,324
Neamhphá	18,648		18,815
Ollchaiteachas	392,389		400,879
<i>Lúide</i>			
Leithreasaí-i-gcabhair	10,568		10,825
Glanchaiteachas	381,821		390,054
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Ceannacháin airgid thirim	(29,173)		
Dímheas	4,074		
Caillteanas ar dhiúscairtí	9	(25,090)	(36,540)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhabhruithe deiridh	(6,489)		
Laghdú ar stoc	358	(6,131)	(1,710)
Caiteachas díreach	350,600		351,804
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)	76,191		70,031
Glanchoistas an chláir	426,791		421,835

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an ghlansuim caiteachais ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas i ndáil le Vóta 21 a tabhaíodh in áit eile.

		2021	2020
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	270	270
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	74,707	68,625
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	145	145
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	324	332
Vóta 24	Dlí agus Ceart (An tIonad um Sheirbhísí Comhroinnte)	719	639
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	26	20
		76,191	70,031

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2021

	Nóta	2021 €000	2020 €000
Sócmhainní caipitil	2.1	1,386,918	1,404,618
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.2	17,083	18,859
Stoic	2.3	1,919	2,277
Réamhíocaíochtaí	2.4	3,794	2,498
Ioncam fabhraithe		194	56
Iarmhéideanna dochair eile	2.5	1,617	2,086
Iomlán na sócmhainní reatha		24,607	25,776
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.6	3,330	8,385
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.7	15,010	15,088
Glanmhaoiniú Státchiste	2.8	3,690	5,857
Iomlán na ndlíteanas reatha		22,030	29,330
Glansócmhainní reatha		2,577	(3,554)
Glansócmhainní		1,389,495	1,401,064
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.9	1,389,495	1,401,064

2.1 Sócmhainní caipitil

	Talamh agus foirgnimh €000	Trealamh oifige €000	Troscán agus feistis €000	Mótarfheithiclí €000	Sócmhainní caipitil atá á bhforbairt €000	Iomlán €000
Ollsócmhainní						
Costas nó luacháil ag an 1 Eanáir 2021	1,358,654	77,947	759	12,862	33,986	1,484,208
Breiseanna	246	2,053	—	510	26,364	29,173
Curtha in úsáid	5,193	—	—	—	(5,193)	—
Athluachálacha ^a	(42,790)	—	—	—	—	(42,790)
Diúscairtí	—	(583)	—	(46)	—	(629)
Costas nó luacháil ag an 31 Nollaig 2021	1,321,303	79,417	759	13,326	55,157	1,469,962
Dímheas carntha						
Iarmhéid tosaigh ag an 1 Eanáir 2021	—	69,335	677	9,578	—	79,590
Dímheas don bhliain	—	2,623	20	1,431	—	4,074
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(577)	—	(43)	—	(620)
Dímheas carnach ag an 31 Nollaig 2021	—	71,381	697	10,966	—	83,044
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2021	1,321,303	8,036	62	2,360	55,157	1,386,918
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2020	1,358,654	8,612	82	3,284	33,986	1,404,618

Nóta ^a Baineann sé seo le hathluacháil na talún ag Halla Bhaile na Sceach, Cill Shalcháin, Co. Bhaile Átha Cliath, ó luach costais stairiúil €49.3 milliún go dtí luach úsáide reatha €6.5 milliún.

2.2 Banc agus airgead tirim

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
larmhéideanna ag an bPámháistir	16,839	18,724
Ginearálta agus airgead tirim		
larmhéideanna cuntais bainc	244	135
tráchtála		
	17,083	18,859

Cuntais bhainc Neamh-Vóta

Tá 25 chuntas bainc tráchtála ag Seirbhís Phríosúin na hÉireann. Déanann Seirbhís Phríosúin na hÉireann an t-airgead sna cuntais sin a bhainistiú ar leithligh ó na cistí vótáilte agus baineann le siopaí príosúin, Ciste an Chláir um Chúnamh do Phríosúnaigh agus dhá chuntas d'airgead tirim pearsanta na bpríosúnach. Gan íocaíochtaí aisce le príosúnaigh aonair san áireamh, ar íocaíochtaí iad a eascraíonn as an Vóta, ní tharchuirtear trí na cuntais bhainc sin aon airgead atá dlite don Vóta nó a íoctar as. Is €3,478,046 an tsuim a bhí á coinneáil ag deireadh na bliana 2021 agus ní áirítear an tsuim sin sa chuntas (2020: €3,295,289). Féach Nóta 6.6 freisin.

2.3 Stoic

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Éidí agus éadach	1,863	2,241
Ilghnéitheach	56	36
	1,919	2,277

2.4 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Riarachán (v). Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha <i>(TFC - cothabháil córais agus tacaíocht dó, lena n-áirítear ceadúnú)</i>	2,709	1,643
A.5 Seirbhísí oibríochtúla <i>(seirbhísí cumarsáide den chuid is mó arna gcur ar fáil ag Tetra agus seirbhísí slándála eile)</i>	576	579
A.4 Seirbhísí do Phríosúnaigh <i>(costais seirbhísí athlonnaithe den chuid is mó)</i>	281	249
A.3 Foirgnimh agus trealamh <i>(costais maidir le cothabháil córais TFC agus tacaíocht dó agus costais chiosa foirgneamh san áireamh)</i>	174	10
A.6 Seirbhísí Oideachais	50	4
Riarachán (iv). Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	2	11
Riarachán (iii). Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	2	2
	3,794	2,498

2.5 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Cuntais óinchistí príosúin	278	250
Cuntas fionraí párolla (Cosán pá)	947	1,472
Míreanna dochair eile ar fionraí	392	364
	1,617	2,086

2.6 Speansais fhabhraithe

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
A.4 Seirbhísí do phríosúnaigh	1,555	3,103
A.3 Foirgnimh agus Trealamh	882	2,658
Riarachán (v) Innealra Oifige agus Soláthairtí Eile Oifige	288	1,267
Riarachán (iii) Speansais Theagmhasacha	163	355
Riarachán (ii) Taisteal agus Cothú	139	86
Riarachán (iv) Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	118	133
A.5 Seirbhísí Oibríochtúla	103	154
A.6 Seirbhísí Oideachais	82	94
A.7 Cúiteamh	—	520
A.8 Bearta Míbhuntáiste Shóisialta (arna maoiniú ag Cuntais Dhíomhaoine)	—	15
	3,330	8,385

2.7 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Suimeanna atá dlíte don Stát		
Cáin ioncaim	7,030	6,905
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	3,698	3,537
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	134	115
Cáin bhreisluacha	1,539	2,311
Cáin conraitheoirí cláraithe	—	27
Cáin a asbhaineadh as aisíocaíochtaí ranníocaíochta pinsin	1	—
	12,402	12,895
Iarmhéideanna cuntais bainc a bhaineann leis an Vóta	244	135
Asbhaintí párolla á gcoinneáil ar fionraí	933	919
Míreanna creidmheasa eile ar fionraí	1,431	1,139
	15,010	15,088

2.8 Glanmhaoiniú Státhiste

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Farasbarr le géilleadh	5,430	1,689
Géilleadh iarchurtha	3,601	5,468
Deontas ón Státhiste nár tarraingíodh	(5,341)	(1,300)
Glanmhaoiniú Státhiste	3,690	5,857

Arna léiriú ag:**Féichiúnaithe**

Banc agus airgead tirim	17,083	18,859
larmhéideanna dochair: fionraí	1,617	2,086
	18,700	20,945

Creidiúnaithe

Dlite don Stát	(12,402)	(12,895)
larmhéideanna cuntais bainc a bhaineann leis an Vóta	(244)	(135)
larmhéideanna creidmheasa: fionraí	(2,364)	(2,058)
	(15,010)	(15,088)
	3,690	5,857

2.9 Cuntas maoinithe Stáit

	Nóta	2021	2020
		€000	€000
larmhéid ag an 1 Eanáir		1,401,064	991,119
Eisíocaíochtaí ón Vóta			
Soláthar meastacháin	Cuntas	390,852	
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(3,601)	
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(5,430)	
Glanvóta		381,821	390,054
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1.1	76,191	70,031
Athluacháil sócmhainní (neamhairgead)	2.1	(42,790)	371,695
Glanchostas an chláir	1	(426,791)	(421,835)
larmhéid ag an 31 Nollaig		1,389,495	1,401,064

2.10 Ceangaltais

a) Ceangaltais dhomhanda	2021	2020
ag an 31 Nollaig	€000	€000
Tionscadail chaipitil	14,985	41,715
iomlán na gceangaltas is in-fhorfheidhmithe le dlí	14,985	41,715

b) Mórtionscadail chaipitil

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2020	Caiteachas in 2021	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas ionchasach iomlán thar shaolré an tionscadail 2021	Caiteachas ionchasach iomlán thar shaolré an tionscadail 2020^a
	€000	€000	€000	€000	€000
Príosún Luimnigh	31,858	22,396	13,846	68,100	68,100
	31,858	22,396	13,846	68,100	68,100

Nóta ^a Áirítear san athfhorbairt ar Phríosún Luimnigh síneadh a chur le sciathán den phríosún atá ann cheana, saoráid nua do mhná agus roinnt oibreacha gaolmhara eile. Tógfar foirgneamh nua freisin don tSeirbhís Phromhaidh, a ndéanfaidh Oifig na nOibreacha Poiblí maoiniú air, dar luach €3.4 milliún.

2.11 Dlíteanais aibithe

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Meastachán ar dhlíteanais aibithe nár urscaoileadh ag deireadh na bliana	—	33

2.12 Dlíteanais theagmhasacha

Tá Seirbhís Phríosúin na hÉireann páirteach i roinnt imeachtaí dlí ar feitheamh agus d'fhéadfadh dlíteanais a bheith mar thoradh orthu sin, ag brath ar thoradh na dlíthíochta. Áirítear ar na dlíteanais theagmhasacha éilimh ar chúiteamh a bhaineann le sláintíocht sna cillíní atá á láimhseáil ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát thar ceann Sheirbhís Phríosúin na hÉireann. Tá neamhchinnteacht ann maidir le suim iarbhrí nó tráthúlacht na ndlíteanas féideartha. Féach freisin Nóta 6.2 Costais chúitimh agus dlí

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Chun costais iomlána na gclár a chur i láthair, áirítear i gClár A an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos.

		2021		2020
		Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	267,111	271,455	271,324
ii	Taisteal agus cothú	2,316	1,645	1,773
iii	Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	3,860	4,020	4,483
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	1,800	1,670	1,474
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	7,380	11,313	11,085
vi	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	100	—	—
		282,567	290,103	290,139

Difríochtaí suntasacha

Déantar anailís sa mhéid seo a leanas ar chaiteachas riaracháin an Vóta agus déantar cur síos ar na cúiseanna le difríochtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000).

ii Taisteal agus cothú

Soláthar meastacháin €2.316 milliún; toradh €1.645 milliún

Bhí coigilt €671,000 i gceist de bharr go raibh srianta Covid-19 fós ag imirt tionchar ar leibhéal an chaiteachais a bhain le taisteal in 2021.

v Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha

Soláthar meastacháin €7.38 milliún; toradh €11.313 milliún

Baineann an farasbarr €3.933 milliún le costais bhreise a bhaineann le bainistiú a dhéanamh ar sheirbhísí TFC, bonneagar agus córais a choinneáil ag imeacht agus forbairt a dhéanamh orthu le linn phaindéim COVID-19. Áiríodh air sin cianobair a éascú do bhaill foirne a bhíonn ag obair in oifigí de ghnáth agus seirbhísí a chur ar fáil laistigh de phríosúin amhail áiseanna nasctha físe do mhuintir na bpríosúnach agus seirbhísí sna cillíní do phríosúnaigh.

vi Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe

Soláthar meastacháin €100,000; toradh €nialas

Ní raibh aon ghá ann le seirbhísí comhairleoireachta sa bhliain.

Clár A Coimeád sábháilte, slán, daonnachtúil agus athshlánúcháin a riar agus a sholáthar do dhaoine a chuirtear chun príosúin

		2021		2020
		Soláthar measta	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
A.1	Riarachán - pá	267,111	271,455	271,324
A.2	Riarachán - neamhphá	15,456	18,648	18,815
A.3	Foirgnimh agus trealamh			
	<i>Soláthar meastacháin</i>	60,849		
	<i>Géilleadh larchurtha</i>	5,468		
		66,317	54,419	60,241
A.4	Seirbhísí do Phríosúnaigh	34,256	32,801	34,203
A.5	Seirbhísí oibríochtúla	4,500	4,726	5,585
A.6	Seirbhísí oideachais	1,265	914	1,424
A.7	Cúiteamh	10,873	9,152	9,087
A.8	Beara míbhuntáiste shóisialta (arna maoiniú ó Chuntais Dhíomhaoiné)	226	274	200
		400,004	392,389	400,879

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhír seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí an caiteachas i ndáil le Clár A €7.615 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin, in ainneoin róchaiteachas €7.536 milliún faoi na fo-mhírchinn riaracháin (féach thuas). Rinneadh é sin a fhritháireamh trí choigiltí faoi fho-mhírchinn eile agus is mar gheall ar na nithe seo go príomha atá an difríocht sna fo-mhírchinn atá fanta i gceist.

A.3 Foirgnimh agus trealamh

Soláthar meastacháin €66.317 milliún; toradh €54.419 milliún

Ba mar thoradh ar dhúnadh oibreacha tógála le linn tréimhsí dianghlása náisiúnta chun paidéim Covid-19 a bhainistiú a bhí an choigilt seo ann. Bhí tionchar aige sin ar dhul chun cinn a dhéanamh ar an mórthionscadail athfhorbartha ag Príosún Luimnigh, agus bhí sé sin ar cheann de na cúiseanna a raibh coigilt €11.898 milliún ann. Rinneadh €3.601 milliún den tearc-chaitheamh caipitil sin a thabhairt ar aghaidh go 2022 faoi sholáthairtí caipitil iarchurtha.

A.5 Seirbhísí oibríochtúla

Soláthar meastacháin €4.5 milliún; toradh €4.726 milliún

Is mar gheall ar chostais bhreise a bhaineann le flít iompair na bpríosúin a bhainistiú a bhí barrachas €226,000 ann.

A.6 Seirbhísí oideachais

Soláthar meastacháin €1.265 milliún; toradh €914,000

Is mar gheall go raibh scoileanna príosúin dúnta sa chéad ráithe den bhliain a bhí coigilt €351,000 ann. Chomh maith leis sin, toradh ar bhearta rialaithe ionfhabhtaithe ba ea tinreamh laghdaithe scoile, a bhí ansin ina chúis le caiteachas laghdaithe sa réimse seo.

A.7 Cúiteamh

Soláthar meastacháin €10.873 milliún; toradh €9.152 milliún

De thoradh níos lú caiteachais ná mar a bhíodhas ag súil leis maidir le cásanna sláintíochta sna cillíní agus réimsí eile cúitimh a tháinig coigilt €1.721 milliún chun cinn. Is réimse caiteachais éileamhbhunaithe é seo arna bhainistiú ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát thar ceann Sheirbhís Phríosúin na hÉireann agus is féidir go mbeidh athrú ar chaiteachas ag brath ar chandam, líon agus uainiú na ndámhachtainí.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2021		2020
		Measta	Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000
1	Ilghnéitheach	305	443	583
2	Fáltais ó chuntais dhíomhaoine	226	274	200
3	Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí	8,621	9,851	10,042
Iomlán		9,152	10,568	10,825

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos anseo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i leithreasaí-i-gcabhair (+/- 5% agus €100,000). Ar an iomlán, bhí leithreasaí-i-gcabhair €1.416 milliún níos mó ná an soláthar meastacháin €9.152 milliún. Ba de bharr an méid seo a leanas é sin den chuid is mó:

1 Ilghnéitheach

Meastachán €305,000; réadaithe €443,000

Tá an barrachas €138,000 ann mar gheall gur gineadh níos mó fáltas ná mar a bhíodhas ag súil leis. Baineann an chuid is mó d'fháltais le híocaíochtaí sochar breoiteachta ón Roinn Coimirce Sóisialaí, ar tháinig méadú orthu le linn na bliana mar gheall ar phaindéim Covid-19.

3 Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí

Meastachán €8.621 milliún; réadaithe €9.851 milliún

Baineann an barrachas €1.23 milliún go díreach le costais phárolla, agus íocaíochtaí breise aoisliúntais ag teacht chun cinn.

Nóta 5 Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhFostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2021	2020
Líon foirne ag deireadh na bliana	3,476	3,455

5.2 Pá

	2021	2020
	€000	€000
Pá	167,717	168,396
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	407	439
Liúntais eile	39,989	40,747
Freastal breise agus ragobair	40,591	39,604
ÁSPC an Fhostóra	22,751	22,138
Pá iomlán	271,455	271,324

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is airde	
			2021	2020
			€	€
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	69	4	25,408	18,347
Freastal breise agus ragobair	3,110	2,121	54,048	83,449
Liúntais uainoibre agus uainchláir	2,869	1,474	20,237	19,387
Ilghnéitheach	3,187	25	13,266	12,958
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	3,164	2,916	72,660	101,650

5.4 Socruithe luach saothair eile

Íocadh €118,478 san iomlán le 27 státseirbhíseach scortha atá ag fáil pinsin státseirbhíse agus a fostaíodh i gcomhair dualgais éagsúla. Idir €150 agus €19,826 a bhí na híocaíochtaí. Íocadh €37,502 san iomlán le seachtar comhaltaí scortha den Gharda Síochána, ar fhostaigh Seirbhís Phríosúin an hÉireann iad le haghaidh dualgais shonracha le linn na bliana 2021.

Bhí nósanna imeachta cuí i bhfeidhm maidir le híocaíochtaí le baill foirne scortha i gcomhréir le halt 52 den Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

5.5 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2021 €	2020 €
Ró-íocaíochtaí	226	543,047	506,901
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	131	272,808	310,024

Ní raibh duine ar bith ann a raibh plean aisghabhála ró-íocaíochtaí acu agus a d'aistrigh chuig Roinn eile sa bhliain 2021. Áirítear sna mionsonraí thuas roinnt cásanna pinsean coinnithe. Tá roinnt pleananna aisghabhála aisíocaíochta sa bhreis curtha i bhfeidhm sa bhliain go dtí seo.

5.6 Tuarastal an Oifigigh Cuntasaíochta

Amhail an 31 Nollaig 2021, tá tuarastal reatha an Oifigigh Cuntasaíochta ag grád an Ard-Rúnaí, Leibhéal II, agus an t-olltuarastal bliantúil cothrom le €203,167 (€201,155 amhail an 31 Nollaig 2020). Íoctar tuarastal an Oifigigh Cuntasaíochta ó Vóta 24 Dlí agus Ceart.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Daonra na bpríosún

B'ionann an meánlíon measta príosúnach in aghaidh an lae sa bhliain 2021 agus 3,794 dhuine (2020: 3,823 dhuine).

6.2 Costais chúitimh agus dlí

Íocaíochtaí/costais a d'íoc Seirbhís Phríosúin na hÉireann sa bhliain

	Éilimh uathu seo				Iomlán 2021
	fostaithe		príosúnaigh, ag éirí as díobhálacha agus gníomhartha eile a bhaineann le príosúnaigh	daoine den phobal	
	Éilimh shibhialta – díobhálacha agus iad ar dualgas agus saincheisteanna eile	An Binse Cúitimh i leith Díobhálacha Coiriúla – díobhálacha d’fhoireann an phríosúin			
Líon na gcásanna	115	57	1,176	34	1,382
	€000	€000	€000	€000	€000
Costais dlí	119	—	861	31	1,011
Sheirbhís					
Phríosúin na hÉireann í féin					
Íocaíochtaí a rinne Seirbhís Phríosúin na hÉireann/a rinneadh thar a ceann					
Cúiteamh	1,044	1,505	3,340	103	5,992
Costais dlí	191	—	1,799	19	2,009
Costais eile	84	—	33	14	131
Iomlán 2021	1,438	1,505	6,033	167	9,143
Iomlán 2020	2,537	2,701	3,144	691	9,073

Nóta Amhail an 31 Nollaig 2021, b'ionann líon na n-éileamh gníomhach gan réiteach a bhí cláraithe ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát agus 1,465 éileamh (2020: 2,399 n-éileamh). B'ionann luach na gcostas dlí a thabhaigh Seirbhís Phríosúin na hÉireann maidir le hocht gcás neamhchúitimh agus €142,813 (2020: €257,730).

Áirítear ar na héilimh gan réiteach a bhí cláraithe ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát 909 gcás a bhaineann le cásanna sláintíochta sna cillíní. Mar thoradh ar bhreithiúnas ón gCúirt Uachtarach; tá scéim curtha i dtoll a chéile ag an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát chun dul i ngleic leis na héilimh sin. Déantar na costais a bhaineann le cúiteamh ar bith ón scéim seo a íoc as Vóta na bPríosúin. Áirítear sa tsuim €6.033 milliún a íocadh i gcúiteamh agus i gcostais dlí ón tábla thuas, i ndáil le héilimh arna dtabhairt ag príosúnaigh, €3.735 milliún i gcúiteamh (2020: €1.477 milliún) agus €555,000 i gcostais dlí (2020: €542,000) i ndáil le cásanna sláintíochta sna cillíní a tugadh chun críche. Measann an Gníomhaireacht um Éilimh ar an Stát gur dócha go mbeidh costas deiridh na gcásanna sláintíochta sna cillíní idir €15 mhiliún agus €20 milliún, nó mar sin.

Amhail an 31 Nollaig 2021, níl aon chostais dlí gan íoc (2020: €520,011) atá dlíthe don Gníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ag Seirbhís Phríosúin na hÉireann.

Costais charnacha na gcásanna a críochnaíodh in 2021

	Éilimh uathu seo			Iomlán
	foireann príosúin	príosúnaigh	daoine den phobal	
Líon na gcásanna	52	1,375	21	1,448
	€000	€000	€000	€000
Costais dlí Sheirbhís Phríosúin na hÉireann í féin	104	1,044	31	1,179
Íocaíochtaí a rinne Seirbhís Phríosúin na hÉireann/ a rinneadh thar a ceann				
Cúiteamh	577	2,733	110	3,420
Costais dlí	227	1,638	35	1,900
Costais eile	42	106	3	151
Iomlán	950	5,521	179	6,650

6.3 Costais adhlactha príosúnach

Rinneadh íocaíochtaí ex-gratia €8,915 i dtreo speansais adhlactha ceathrar príosúnach a cailleadh agus iad i bpríosún.

6.4 Cailteanais airgid

Sainaithníodh roinnt cailteanas airgid dar luach €4,841 san iomlán (2020: nialas) ar fud cúig phríosúin le linn na bliana 2021.

6.5 Ús i ndáil le híoc pras cuntas

B'ionann an t-ús a thabhaigh Seirbhís Phríosúin na hÉireann sa bhliain 2021 i ndáil le híocaíochtaí prasa agus €10,013 (2020: €13,387).

6.6 Oibríochtaí eile airgeadais laistigh de Sheirbhís Phríosúin na hÉireann

Ar leithligh ón gcaiteachas a léirítear sa chuntas leithreasa, tagann roinnt oibríochtaí eile airgeadais chun cinn laistigh de Sheirbhís Phríosúin na hÉireann chun a cuid feidhmeanna a chur i gcrích. Baineann na hoibríochtaí atá i gceist le dhá chuntas bainc d'airgead tirim príosúnach, siopaí príosúin (lena n-áirítear cuntas bainc lárnach na siopaí príosúin) agus Ciste an Chláir um Chúnamh do Phríosúnaigh. Seo a leanas na mionsonraí:

- Príomhchuntas chistí pearsanta na bpríosúnach** - Coimeádtar príomhchuntas bainc go sonrach do chistí pearsanta príosúnach agus bainistíonn Stiúrthóireacht Airgeadais agus Eastát na bPríosún é. Ag fágáil an phríosúin do phríosúnaigh, faigheann siad iarmhéid a gcuid cistí pearsanta as an gcuntas sin. Ba é iarmhéid an chuntais amhail an 31 Nollaig 2021 ná €1,430,912 (2020: €1,227,855). Is ionann é sin agus iarmhéideanna carntha na bpríosúnach ag deireadh na bliana ach áirítear leis freisin díolacháin iomlána na siopaí príosúin i mí na Nollag (tuairim is €600,000 de ghnáth) a aistrítear, go gairid tar éis dheireadh na míosa, chuig cuntais bhainc na siopaí príosúin cuí chun íocaíocht le soláthraithe i ndáil le ceannacháin mhí na Nollag a éascú.
- Cuntas chistí na bpríosúnach** - Tá cuntas bainc eile in úsáid le haghaidh chistí pearsanta na bpríosúnach ó bhí an bhliain 2020 ann. Stiúrthóireacht Airgeadais agus Eastát na bPríosún a dhéanann an cuntas sin a bhainistiú freisin. Is féidir le teaghlaigh na bpríosúnach cistí a aistriú chuig an gcuntas sin trí RAA nó le cárta An Post chuig a nduine muinteartha sa phríosún. Theastaigh sé sin mar gheall ar phaindéim Covid-19 agus cuireann sé deireadh freisin le roinnt den riosca a bhaineann le hairgead tirim a láimhseáil. Ar aon dul leis an bpróiseas atá i bhfeidhm leis na príosúin, déantar na cistí a chuirtear sa chuntas bainc sin a aistriú gach seachtain chuig príomhchuntas chistí pearsanta na bpríosúnach. Ba é €157,841 iarmhéid an chuntais ag an 31 Nollaig 2021 (2020: €135,437).
- Siopaí príosúin** - Tá siopa inmheánach ('siopa sólaistí') i ngach príosún, áit ar féidir le príosúnaigh earraí amhail táirgí milseogra agus earraí maisíochta a cheannach. Íoctar as na hearraí ó chistí aonair na bpríosúnach. Maoinítear an ceannach don siopa as díolacháin do phríosúnaigh agus, ó bhí Feabhra 2021 ann, aistrítear 'glanbharrachas' ar bith a ghintear chuig cuntas bainc na siopaí príosúin a bhainistítear go lárnach. (Ba é iomlán na n-iarmhéideanna cuntais bainc maidir leis an 11 siopa príosúin amhail an 31 Nollaig 2021 ná €425,954 (2020: €520,697). Ba é luach an stoic ar lámh ná €351,366 (2020: €343,436).

- **Cuntas bainc lárnach na siopaí príosúin** — Ó Feabhra 2021 i leith, tá cuntas bainc lárnach na siopaí príosúin in úsáid, arna bhainistiú ag Stiúrthóireacht Airgeadais agus Eastát na bPríosúin. Gintear na cistí sa chuntas seo ón 'nglanbharrachas' a ghintear sna siopaí príosúin uile agus maoiníofar cásanna cruatain príosúnach trí phróiseas leithdháilte arna bhainistiú go lárnach. Ba é €424,022 iarmhéid an chuntais amhail an 31 Nollaig 2021 (2020: €nialas).
- **Ciste an Chláir um Chúnamh do Phríosúnaigh (PAPF)** - Bunaíodh cuntas bainc lárnach na siopaí príosúin chun na 'glanbharrachais' a ghintear ó shiopaí príosúin a bhainistiú. Tá úsáid á baint as na hiarmhéideanna atá fanta i gcuntais bhainc PAPF chun tionscadail chruatain príosúnach agus tionscadail ghaolmhara a mhaoiniú agus, dé réir mar a ghlantar na hiarmhéideanna, dúnfar na cuntais bhainc PAPF. Ba é luach iomlán na n-iarmhéideanna cuntais bainc ag an 31 Nollaig 2021 ná €1,039,315 (2020: €1,411,300).

Tá Coistí Deonacha Bialann (CDB) i mbun oibre in ocht bpríosún chun comhordú a dhéanamh ar riar oibriú na saoráidí bialainne d'fhoireann na bpríosúin, ar saoráidí iad a sholáthraítear trí chistíneacha oiliúna príosúnach. Feidhmíonn na Coistí Deonacha Bialann mar eintitis atá ar leithligh ó Sheirbhís Phríosúin na hÉireann agus atá neamhspleách uirthi.

Sa bhliain 2021, ar iarratas ón gCoiste um Chuntais Phoiblí, choimisiúnaigh an Roinn Dlí agus Cirt athbhreithniú neamhspleách ar fheidhmiú na gCoistí Deonacha Bialann laistigh de Sheirbhís Phríosúin na hÉireann. Meastar go dtabharfar an t-athbhreithniú seo chun críche go gairid.

6.7 Géilleadh iarchurtha

Tá an géilleadh iarchurtha sa bhliain 2021 comhdhéanta de choigilteas €3.601 milliún i gcaiteachas caipitil san fho-mhírcheann seo a leanas a tugadh ar aghaidh chuig an mbliain 2022.

	€000
Cur síos ar an bhfo-mhírcheann:	
A.3 Foirgnimh agus Trealamh	3,601
	<u>3,601</u>